

BoT Symposium 2014
Rising Household Debt :
Implications for Macroeconomic Stability

Surapolo@ncb.co.th

National Credit Bureau

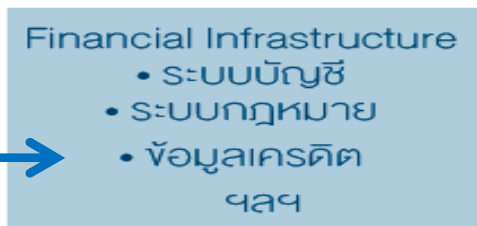
October 17, 2014

- จากรายงานได้เห็นความพยายามที่น่าชื่นชม นายก่องของคณะผู้วิจัย เป็นอย่างมาก
- ได้เห็นประเด็นที่ต่อเนื่องจาก **FAQ issue 82 August 5, 2013** หัวข้อ หนี้ภาคครัวเรือนนั้นสำคัญไฉน
- คณะผู้วิจัย พยายามที่จะหาคำตอบว่า การเพิ่มขึ้นของหนี้ครัวเรือนไทย ที่เป็นประเด็นสาธารณะ/ประเด็นการบริหารจัดการนโยบายเศรษฐกิจในระยะต่อไปนี้จะส่งผลต่อการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของครัวเรือนและการขยายตัวทางเศรษฐกิจในอนาคตอย่างไร ที่สำคัญคือ ประเด็นดังกล่าวจะมีผลต่อเสถียรภาพระบบสถาบันการเงินในภาพรวมในระดับใด พิจารณาจากพัฒนาการของโอกาสของการที่จะผิดนัดชำระหนี้ของครัวเรือนที่มี **DSR-Debt Service Ratio > 40** ขึ้นไปในทุกกลุ่มอาชีพ
- คณะผู้วิจัย พยายามที่จะหาคำตอบว่า การเพิ่มขึ้นของหนี้ครัวเรือนไทย นั้นมีการเพิ่มขึ้นของการกระจุกตัวในกลุ่มลูกค้าที่ที่มีความเสี่ยงสูง(เสี่ยงต่อการผิดนัดชำระหนี้)ด้วยหรือไม่ เพราะหากมีการกระจุกตัวในกลุ่มนี้แล้วก็จะเพิ่มความเปราะบางให้กับระบบสถาบันการเงินจากคุณภาพของสินเชื่อ โดยการใช้ข้อมูลจากการสำรวจภาคสนาม **SES +** แบบสำรวจเพิ่มเติมของ ธปท.จัดเก็บในช่วง **Q1-2556**

Credit Bureau เป็นส่วนหนึ่งของ Financial Infrastructure ตามข้อมูลที่บรรยายและระบุในวารสารพระสยาม ๒๒๓.

ปัจจัยเสถียรภาพระบบสถาบันการเงิน

ภาพใหญ่ของระบบสถาบันการเงินที่ไม่เหมือนเดิมอีกต่อไปแล้ว.....นับแต่ปี 2540 เพราะการปฏิรูปครั้งใหญ่ได้เกิดขึ้น

4. ระบบการจัดการกับสถาบันการเงินที่มีปัญหา (Rehabilitation & Resolution)

- ข้อมูลภาพใหญ่ของประเด็น หนี้ครัวเรือนไทย ที่ได้รวบรวมมา
- ภาพของหนี้ครัวเรือนไทยจากเอกสารนำเสนอของ **S&P** จากงาน **TRIS seminar**
- ข้อมูลของการเข้าถึงบริการทางการเงินและ **DSR** ในแต่ละกลุ่มรายได้ 2009 vs. 2013 นำเสนอโดย **SCB-EIC** ในงาน **NESDB Symposium 2013**
- ข้อมูลบัญชีหนี้สินในระบบ **Consumer database** ของเครดิตบูโร
- ความเห็น
- ข้อเสนอแนะ
- ประเด็นที่เป็นห่วง

เครดิตบูโร ขอขอบคุณคณะผู้วิจัย และ ธปท. ที่ได้เปิดเส้นทางแห่งความรู้และการแบ่งปัน เพื่อสนับสนุนให้วิสัยทัศน์ของเครดิตบูโร ที่คณะกรรมการกำหนดไว้จะได้เกิดขึ้นจริง

Not only Data provider, but we aim to be Financial Infrastructure for Credit risk Governance in Thailand

: Early warning for Debt Tsunami + Enhance credit risk capability for FIs.

Statistics of Household Debt

Unit: Million Baht

	June 2013 % / GDP		June 2014 p % / GDP		Diff	Dec. 2013r % / GDP	
Deposit-Taking Corporations	8,069,694	68.8%	8,709,472	72.5%	639,778	8,521,064	71.6%
Commercial banks ✓	3,907,504	33.3%	4,256,749	35.4%	349,245	4,165,800	35.0%
Depository specialized financial institutions ✓*	2,763,211	23.6%	2,923,261	24.3%	160,050	2,887,775	24.3%
Saving cooperatives	1,396,313	11.9%	1,526,564	12.7%	130,251	1,464,634	12.3%
Others	2,666	0.0%	2,898	0.0%	232	2,855	0.0%
Other Financial Corporations	1,207,121	10.3%	1,320,073	11.0%	112,952	1,271,556	10.7%
Credit card, leasing, and personal loan companies ✓	958,424	8.2%	1,090,684	9.1%	132,260	1,052,917	8.8%
Insurance companies ✓	74,311	0.6%	83,909	0.7%	9,598	79,163	0.7%
Securities companies ✓	50,405	0.4%	54,105	0.5%	3,700	48,724	0.4%
Asset management corporations	50,907	0.4%	25,131	0.2%	(25,776)	25,710	0.2%
Pawnshops	66,034	0.6%	56,319	0.5%	(9,715)	56,506	0.5%
Other	7,040	0.1%	9,925	0.1%	2,885	8,536	0.1%
Total loan for household sector*	9,276,815	79.1%	10,029,545	83.5%	752,730	9,792,620	82.3%
Gross domestic product at current price**	11,720,740		12,013,307		292,567	11,898,710	
NCB Database ✓	7,658,508		8,337,949		679,441	8,112,552	
Share of NCB Database to Total loan for HH sector	83%		83%			83%	

*Retrieved data from the Bank of Thailand on 6 October 2014

**Retrieved data from NESDB on 6 October 2014

✓* Exclude BAAC which will submit data to NCB by 2015

Thailand's economy clearly has a lot less room for credit-fueled growth

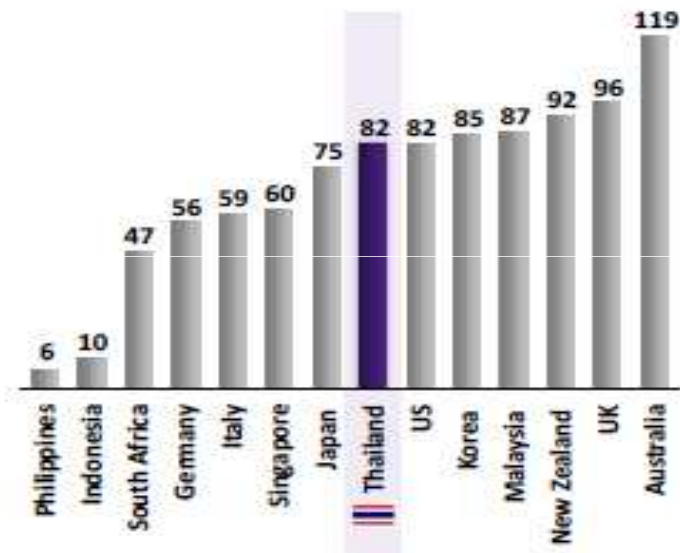
Thailand's household debt has been rising fastest in the region during the last 3 years..

Household debt in % of GDP, Change in percentage point (2010vs.2013)*

..and it is currently at the level similar to the rich countries

Household debt in % of GDP, 2013

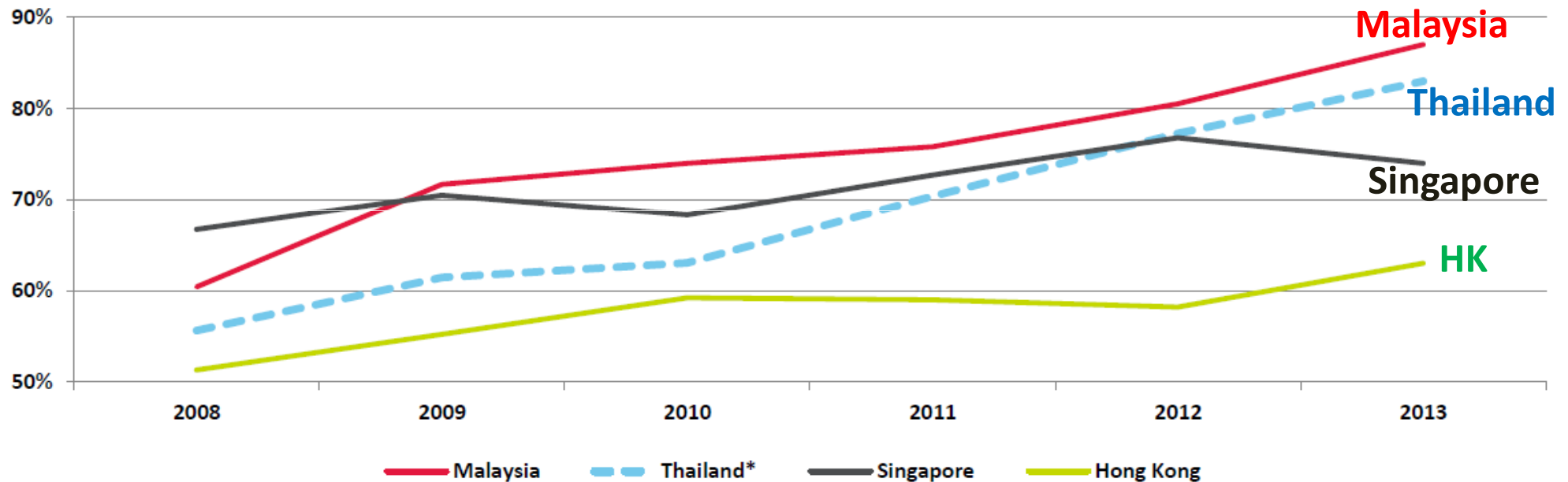
*Source: EIC analysis based on data from CEIC

สภาวะทางเศรษฐกิจ (4): ไทยไม่สามารถพึ่งพาการเติบโตโดยสร้างหนี้ในภาคครัวเรือนได้อีกต่อไปแล้ว

อุปสรรคที่สำคัญอีกประการหนึ่งของเศรษฐกิจไทยคือการที่ภาคครัวเรือนมีภาระหนี้สินในระดับสูง เป็นที่ทราบกันดีว่าในปัจจุบันหนี้ภาคครัวเรือนของไทยอยู่ที่ 83% ของ GDP ซึ่งใกล้เคียงกับประเทศที่มีระดับรายได้สูง โดยหนี้ภาคครัวเรือนของไทยเร่งตัวเร็วที่สุดในภูมิภาค ทั้งนี้การที่ภาคครัวเรือนมีภาระหนี้สินค่อนข้างสูงหมายความว่าประเทศไทยไม่สามารถดำเนินนโยบายกระตุ้นการบริโภคเหมือนในอดีตได้อีกแล้ว และยังเป็นความเสี่ยงต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในภาวะที่ต้นทุนการกู้ยืมของไทยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

Thailand's Household Debt Has Risen Sharply

Household Debt to GDP (%)

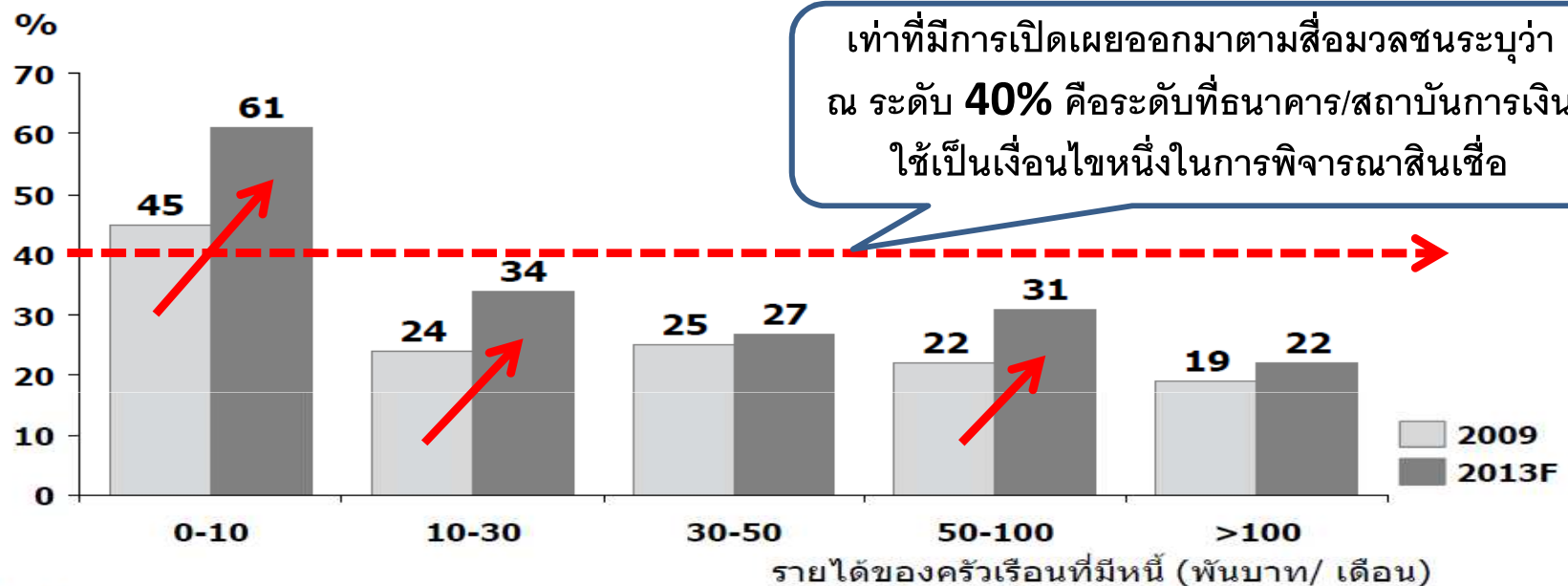

- Rising household debt could expose banks' to an increasing risk of customer default
- Household leverage is comparable with that of Singapore & Malaysia, countries with significantly higher income levels than Thailand
- Competition among financial institutions to lend to households has been particularly aggressive
- Households now more vulnerable to increase in interest rates and economic slowdown, especially if unemployment rises

ส่วนหนึ่งของข้อมูลการบรรยายในงานสัมมนาประจำปีของ สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติปี 2556

**พฤติกรรมบริโภคที่เปลี่ยนไป และการเข้าถึงบริการทางการเงิน
เพิ่มขึ้นเป็นตัวแปรที่ทำให้ภาคครัวเรือนมีหนี้เพิ่มขึ้น**

ภาระหนี้ต่อรายได้ของครัวเรือน (เฉพาะกลุ่มครัวเรือนที่มีหนี้)

จำนวนครัวเรือน
ที่มีหนี้ (ล้าน)

1.6

3.7

2.9

1

0.3

Source: NSO, SCB EIC analysis

ภาระหนี้จุดบริโภคทะเล

คนชั้นกลางหมดแรมซื้อบ้าน

ข้อมูลรายได้เบื้องต้น

ที่สามารถยื่นขอกู้ซื้อบ้านได้
สำหรับการผ่อนระยะเวลา 30 ปี

โพสต์ทูเดย์

ราคาบ้าน	จำนวนเงินที่ต้องผ่อน (คิดเป็น 40% ของรายได้)	เงินเดือน
1 ล้าน	ยอดเงินผ่อน 7,500 บาท	เกือบ 20,000 บาท
2 ล้าน	ยอดเงินผ่อน 15,000 บาท	เกือบ 40,000 บาท
3 ล้าน	ยอดเงินผ่อน 22,500 บาท	เกือบ 60,000 บาท

ที่มา : K-Expert

อนงค์ลักษณ์ แพทยานันท์ กรรมการผู้จัดการ บริษัท พระยาพาณิชย์ พร็อพเพอร์ตี้ กล่าวว่า งานมหกรรมบ้านและคอนโด ครั้งนี้มีคนเดินในงานลดลงอย่างเห็นได้ชัดแต่คนที่มาเดินนั้นเป็นกลุ่มคนที่ซื้อเพื่ออยู่อาศัยจริง เนื่องจากที่ผ่านมากำลังซื้ออันมานานจากปัจจัยลบทางเศรษฐกิจและปัญหาทางการเมืองภายในประเทศ ในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปีผู้ประกอบการจึงต้องเร่งทุกวิถีทาง โดยเฉพาะจัดแคมเปญทางการตลาดมากขึ้น

แหล่งข่าวจากธนาคารกสิกรไทย เปิดเผยว่า การพิจารณาให้สินเชื่อเคหะกับลูกค้า นั้น โดยปกติธนาคารจะให้กู้ 3-4 เท่าของรายได้ แต่หากผู้ยื่นขอกู้มีหนี้สูงอยู่ก่อน ก็จะทำให้โอกาสให้เงินกู้้น้อยลง ปัจจุบันคนที่ จะมีความสามารถในการกู้เงินซื้อบ้านราคา 1 ล้านบาท จะต้องมียอดรายได้ 2 หมื่นบาทเป็นอย่างต่ำ หนี้ที่สูง ทำให้ยอดการปฏิเสธให้กู้สูงตามไปด้วย

ชาติชาย พยุหนาวีชัย รองกรรมการผู้จัดการ ธนาคารกสิกรไทย กล่าวว่า การกวดเงินสดผ่านบัตรเครดิต เงินสดในปีนี้จะล่อตัวลงค่อนข้างมาก การกวดเงินสด จากบัตรเครดิตก็มีค่าธรรมเนียมการเบิกเงินล่วงหน้า อัตรา 300 บาท/วงเงิน 1 หมื่นบาท หากลูกค้าไม่มีความจำเป็นที่จะใช้เงินก็เสี่ยงการกวดเงินสดล่วงหน้า

ภาระหนี้ครัวเรือนที่ยังอยู่ในระดับสูงส่งผลต่อเนื่องมาถึงกำลังซื้อของผู้บริโภค สังเกตได้จากงานมหกรรมบ้านและคอนโด ที่เพิ่งจัดไปเมื่อวันที่ 9-12 ต.ค.ที่ผ่านมา มีคนเข้าชมงานต่ำกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ 20% ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนที่พร้อมซื้อบ้านอยู่แล้ว ขณะที่กลุ่มที่เคยเป็นตัวขับเคลื่อนในตลาดอสังหาริมทรัพย์ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา คือ กลุ่มคนรุ่นใหม่ หรือกลุ่มวัยเริ่มทำงานมีจำนวนลดลงอย่างเห็นได้ชัดจนซึ่งเหตุผลส่วนหนึ่งมาจากภาระหนี้ที่มีอยู่ทั้งนี้บัตรเครดิต หนี้ผ่อนรถคันแรก ทำให้ไม่สามารถซื้อบ้านได้

การเติบโตของหนี้ครัวเรือน

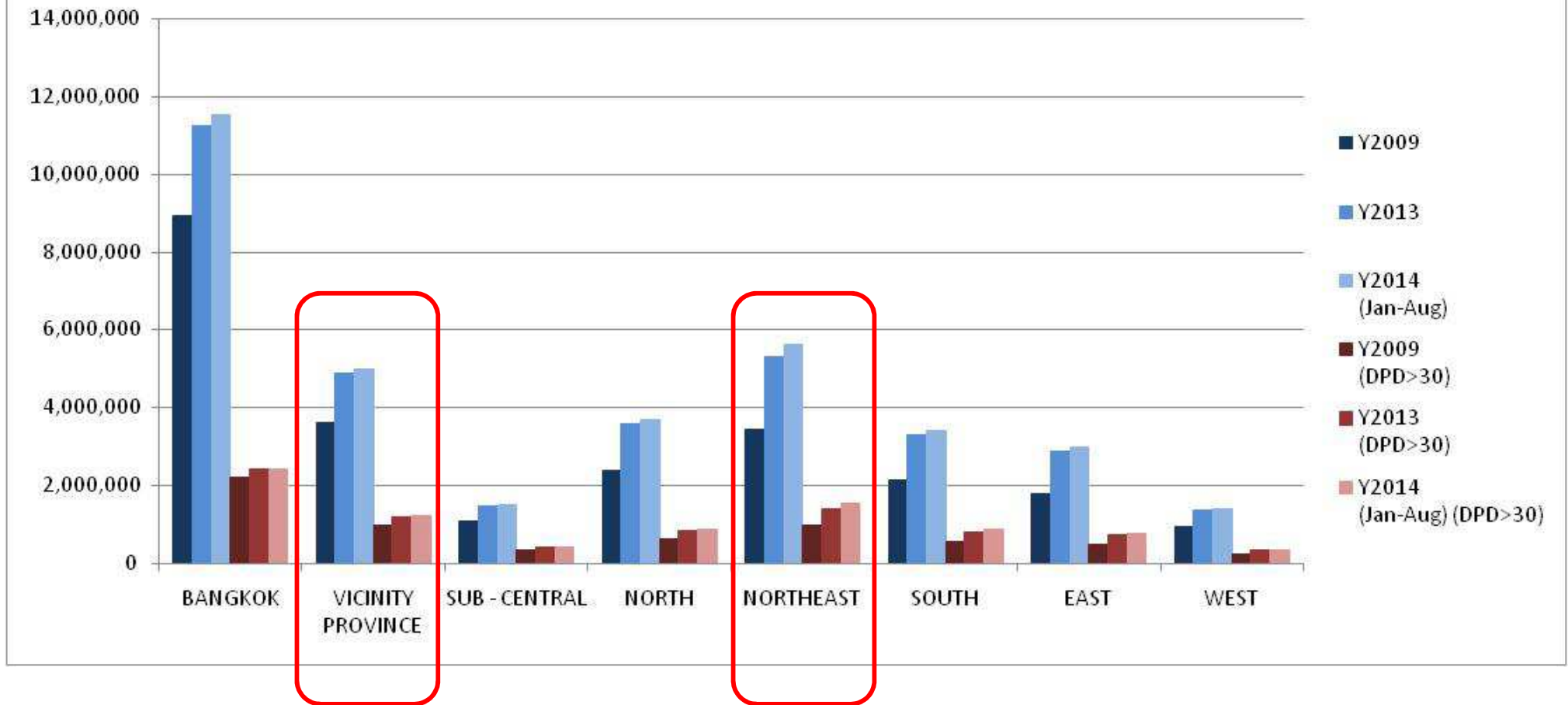
- อัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับที่ต่ำ – กระตุ้นกิเลส + การตลาดที่รุนแรง(กู้ง่ายได้ไว)
- นโยบายการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐที่ถูกต้องกับจริต - ท่านได้รับสิทธิ/ได้ภาษีคืน..
- การแข่งขันการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงิน – **Happy with Risk/Return**

$E(\text{Return}) - E(\text{Loss}) > \text{Transaction cost} + \text{Information cost}$
 $\text{Net return} > \text{Operating cost} + \text{extra!!!}$

รายได้(แน่นอน+มั่นคง) + ความรู้เรื่องการเงิน + วินัยทางการเงิน + การออม

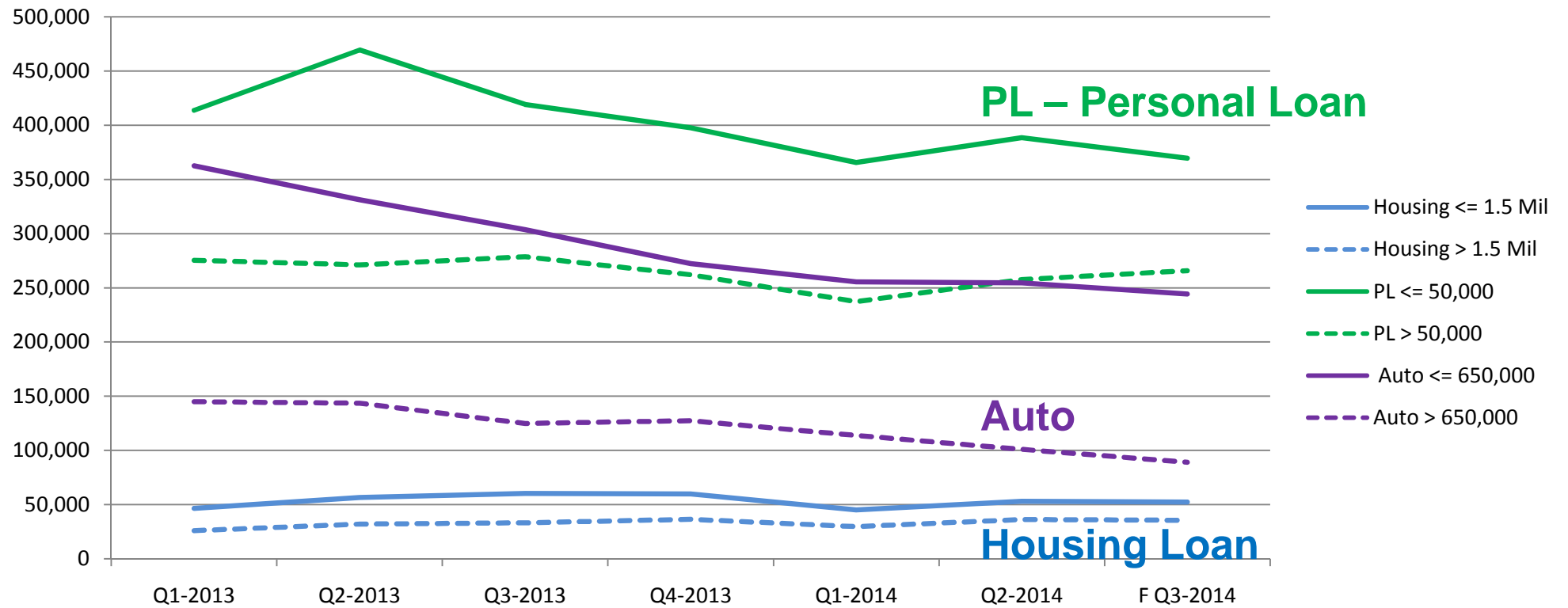
- สภาพคล่องของภาคครัวเรือนลดลง + มีภาระในการชำระหนี้มากขึ้น
- เศรษฐกิจมีการชะลอตัวลง / มีปัจจัยมากกระทบรุนแรง / สถาบันการเงินเข้มงวด
- ความสามารถในการบริโภค / ความเสี่ยงในการเป็นหนี้เสีย / ความเสี่ยงสถาบันการเงิน

Number of Account (Total & DPD 31+) by Region

Source : Credit Bureau, Consumer database

Number of New Open Account by Product Type and Credit Limit

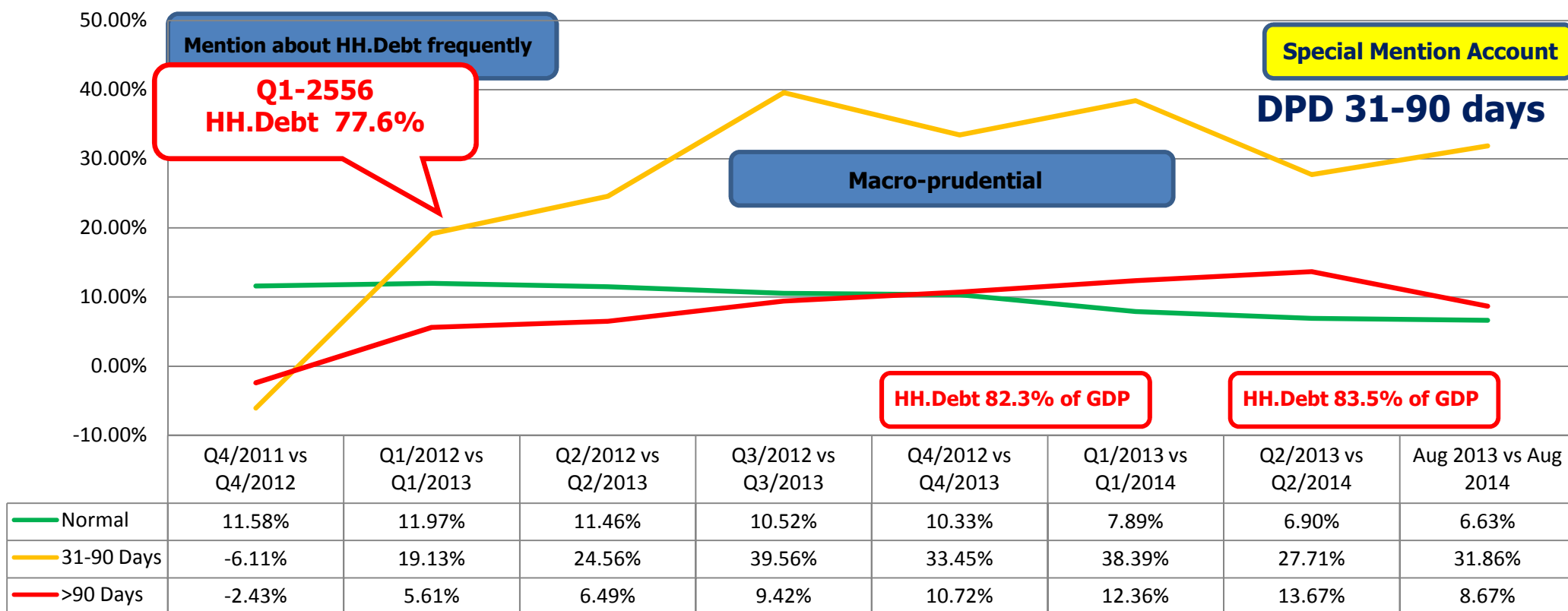

Source : Credit Bureau, Consumer database

Consumer database from Credit Bureau

%Growth of account classified by delinquency (Number of Account view)

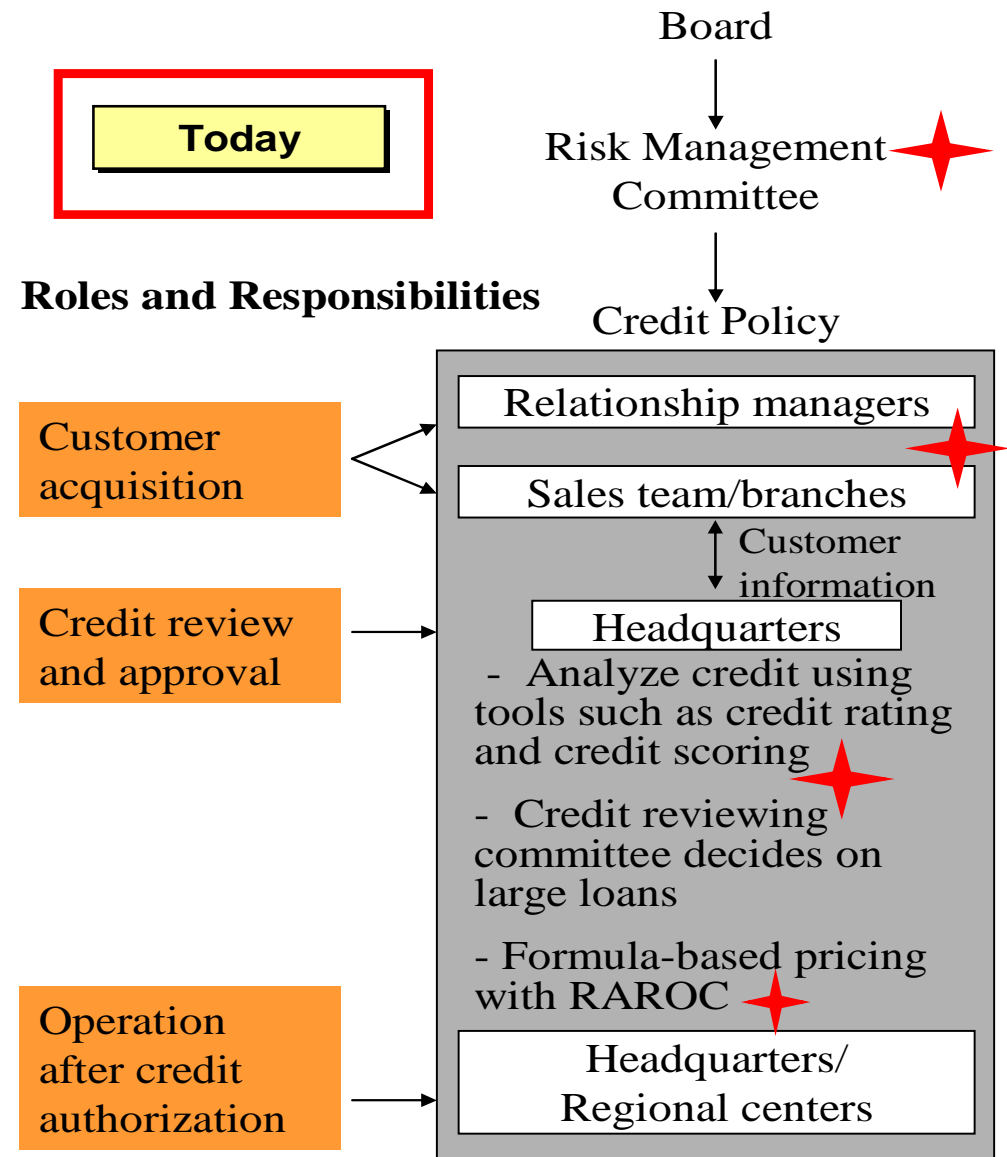
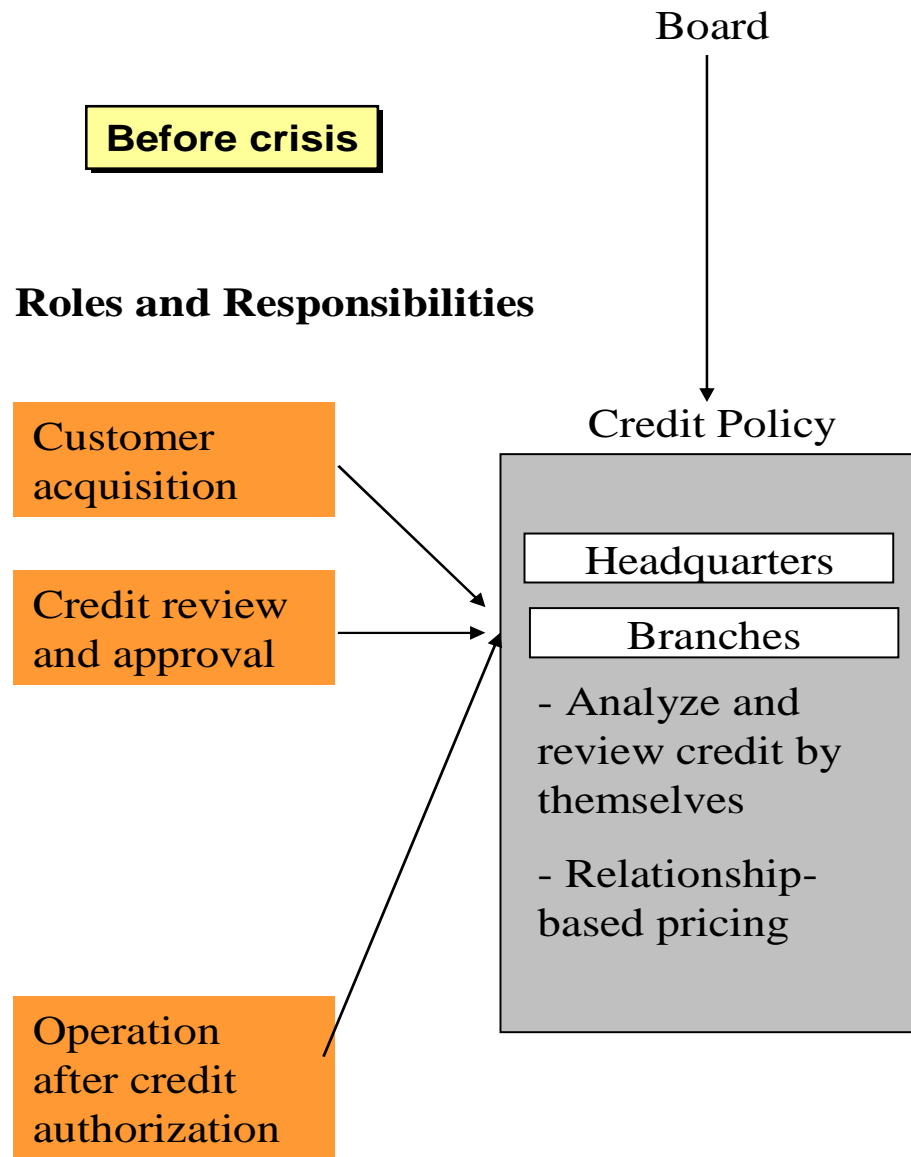
%Growth YoY by Delinquency - Consumer Database

Note : All active account (not distinguish co-borrowers)

Using only for BoT Symposium 2014

สถาบันการเงินโดยเฉพาะ ธนาคารมีการปรับปรุงกระบวนการพิจารณาสินเชื่อที่เปลี่ยนแปลงไปสู่ความเข้มข้นมาก มีการใช้เครื่องมือการบริหารความเสี่ยงมากขึ้น (ข้อมูลจากงานวิจัย “10 ปี บทเรียนจากวิกฤตการณ์เศรษฐกิจ 2540”)

- **Income (concern Occupation & Dependency)**
- **Existing Debt : Total exposures**
- **New Loan objective / amount**
- **DSR = $\frac{\text{รายจ่ายเงินต้น} + \text{ดอกเบี้ยของครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน}}{\text{รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน}}$**
- **Payment History of Existing Debt in last 12M**
- **Internal Credit Scoring : A score + credit review**
- **Core Credit Policy**

Key condition on Loan approval basis

- ระยะสั้น - ไม่กระทบต่อเสถียรภาพและความมั่นคง สถาบันการเงินมีความแข็งแกร่ง ระบบการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตดี การกั้นเงินสำรองมาก เงินกองทุนสูง ผู้บริหารส่วนใหญ่ผ่านประสบการณ์ 2540
- ระยะสั้น - จะกระทบมาก/น้อยขึ้นอยู่กับสัดส่วนสินเชื่อรายสถาบันว่า

Corporate : SME : Consumer loan และประเภทของสินเชื่อว่าจะเป็น **Credit card, Personal Loan, Housing Loan, Hire Purchase, Factoring, ..etc.**

- ระยะยาว - มีความเสี่ยงด้านคุณภาพ มีความเสี่ยงในเรื่องความสามารถของการชำระหนี้ของลูกค้าหากอัตราดอกเบี้ยอยู่ในช่วงขาขึ้น หรือในกรณีที่เศรษฐกิจมีความไม่แน่นอนสูง และได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง (**Shock**) เช่น โรคระบาด ราคาพลังงานเพิ่ม ความไม่แน่นอนทางการเมือง วิกฤติเศรษฐกิจจากต่างประเทศ และเรื่องของต้นทุนการติดตามหนี้ตามกฎหมายใหม่ เป็นต้น ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับความพร้อมความพร้อมในปัจจุบัน

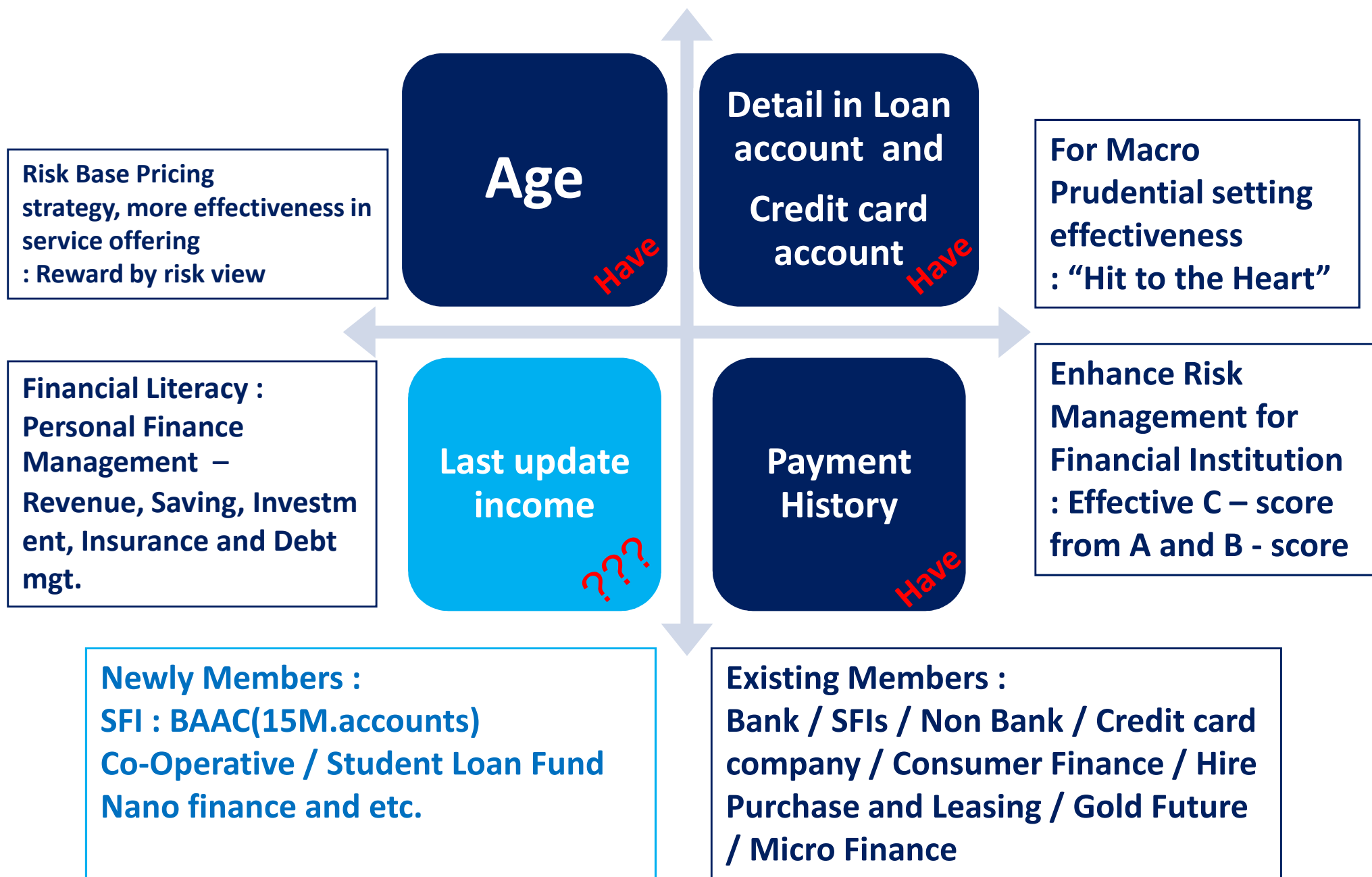
- ยกกระดับมาตรฐานการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต
- เพิ่มประสิทธิภาพระบบฐานข้อมูลสินเชื่อ เพื่อให้ข้อมูลมีความสมบูรณ์ ครบคลุมปัจจัย ที่จะสามารถนำมาใช้ในกระบวนการบริหารนโยบายการบริหารจัดการหนี้ครัวเรือน / นโยบายการเสริมสร้างความรู้และการเข้าถึงบริการทางการเงินในระบบสถาบันการเงิน
- เร่งรณรงค์ส่งเสริมการออม การป้องกันความเสี่ยงด้วยการประกันภัยพร้อมไปกับการเร่งเสริมสร้างความรู้เรื่องทางการเงินให้กับลูกค้า ประชาชนทั่วไป(ติดตามวุฒทางปัญญาด้านการเงิน)

ข้อเสนอเพื่อการพิจารณาดำเนินการ

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการวางแผน การผลิตนโยบาย เพื่อการบริหารจัดการ “หนี้ครัวเรือน” ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

- จัดเก็บข้อมูล รายได้-**Last update income** ลูกค้ำผู้มีบัญชีสินเชื่อให้ครอบคลุมสถาบันผู้ให้สินเชื่ออย่างเป็นระบบ มีมาตรฐานความถูกต้อง ครบถ้วน ทันสมัย พร้อมใช้งาน บนโครงสร้างระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งไม่เป็นภาระการลงทุนใหม่เช่นเดียวกับต่างประเทศที่เกิดวิกฤตการณ์เช่น ใต้หวัน เมื่อครั้งที่ประสบปัญหาการแก้ไขปัญหานี้สินครัวเรือนอันเกิดจากการมี **Consumer loan** มากเกินไป - **Double cards crisis**
- **Promote “Responsible Lending” in Credit culture for all FIs.**
- สนับสนุนการใช้ **DSR – Debt Service Ratio** เพื่อการคิดดอกเบี้ยเงินให้กู้ตามความเสี่ยง – **Risk Base pricing** หรือเพื่อเป็นเครื่องมือการกำหนดใช้มาตรการ **Unconventional Policy** ในอนาคต(ถ้าจำเป็น)

Statistic information in High Level view under the Credit Bureau Biz Act. for Policy management or setting : Using DSR-Debt Service Ratio cross by Customer grouping ; by income level / by Age / by Loan type / by Group of Financial Institution (Members)(Today 74M.accounts, 26.3M.customers)

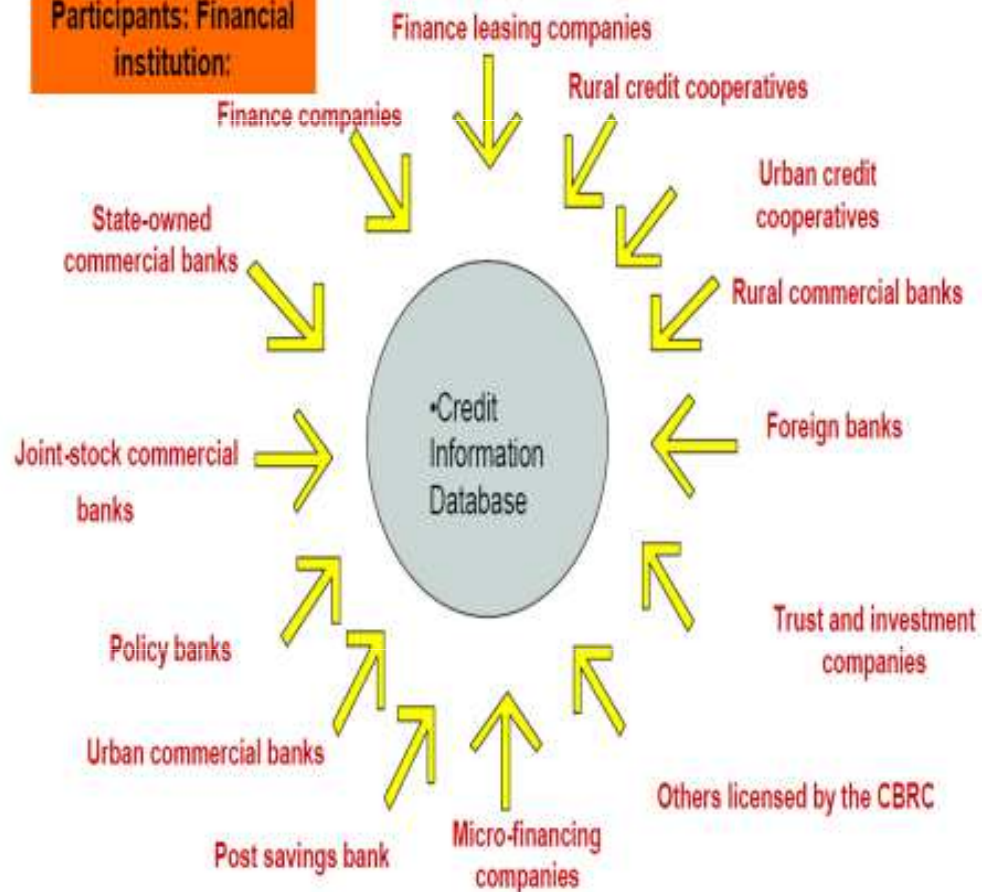

การมีระบบข้อมูลที่รวมศูนย์ ครอบคลุมมิติของจีน ทำให้การบริหารจัดการเศรษฐกิจมีประสิทธิภาพ

Credit Regulatory Environment And Credit Information Database In China

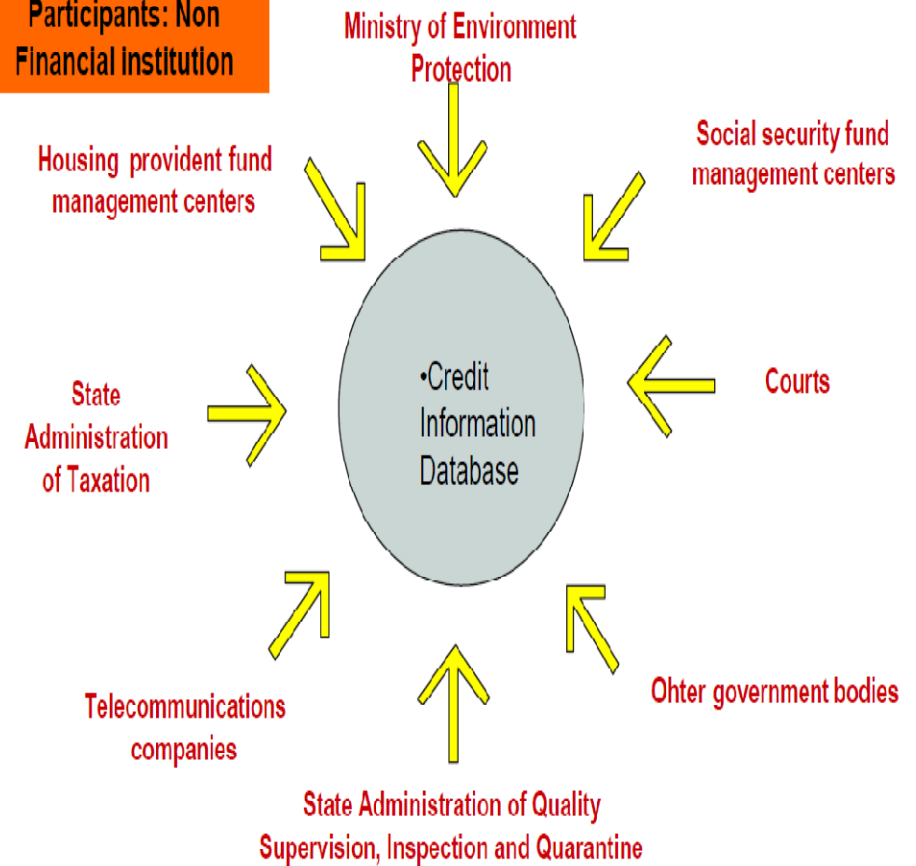
Participants: Financial institution:

Credit Regulatory Environment And Credit Information Database In China

Participants: Non Financial Institution

The two cards crisis in Taiwan, 2005~2006

Booming credit card & cash card market caused severe damage

Banks

- Over-banking, high competition
- Strong market & revenue-driven product design & promotion
- Poor risk management
- Loose regulation and market discipline

**High delinquency & loss,
disorder collection practice**

Consumers

- Convenient money: withdraw cash from ATM directly anytime
- Easy payment: low minimum pay
- Easy credit: easy to get another card (credit limit) from another bank

“Unaffordable debt”: high revolving balance with high interest rate (20%)

The result of **ir**responsible lending & borrowing

During 2005~2006, around 520,000 consumers with more than 600 billion NTS (20 billion USD) were in trouble

Huge social cost

- Promote consumer protection
 - Prohibited unfair collection practice
 - Fair advertising and promotion
 - Transparent pre-contractual information
 - Consumer literacy promotion

*Item underlined

= JCIC related

- Enhance risk management
 - Review the overall creditworthiness of customers periodically
 - Total unsecured debt / monthly income (Debt Burdon Ratio, DBR) to be no greater than 22x
 - Risk-based pricing

What JCIC did

	Before or during Two-cards Crisis	During or after Two-cards Crisis
"one stop" Debt work-out solution	Deteriorated consumers had no clue how the debt can be solved and suffered unregulated collections practice from many banks in the same time	Bankers Association and JCIC jointly established an inter-bank consolidated debt work-out solution
For Better Responsible Lending		
Creditworthiness review	High cost to review the entire customer base	JCIC lowered the cost of customer-base inquiries
Risk grading & pricing	No credit bureau score available	JCIC Consumer Credit Score was launched in April 2006
Ability-to-pay assessment	No income data collected	Income data was reported to JCIC and consolidated DBR was established

What have changed

Taiwan's credit market default rate

8th World Consumer Credit Reporting Conference

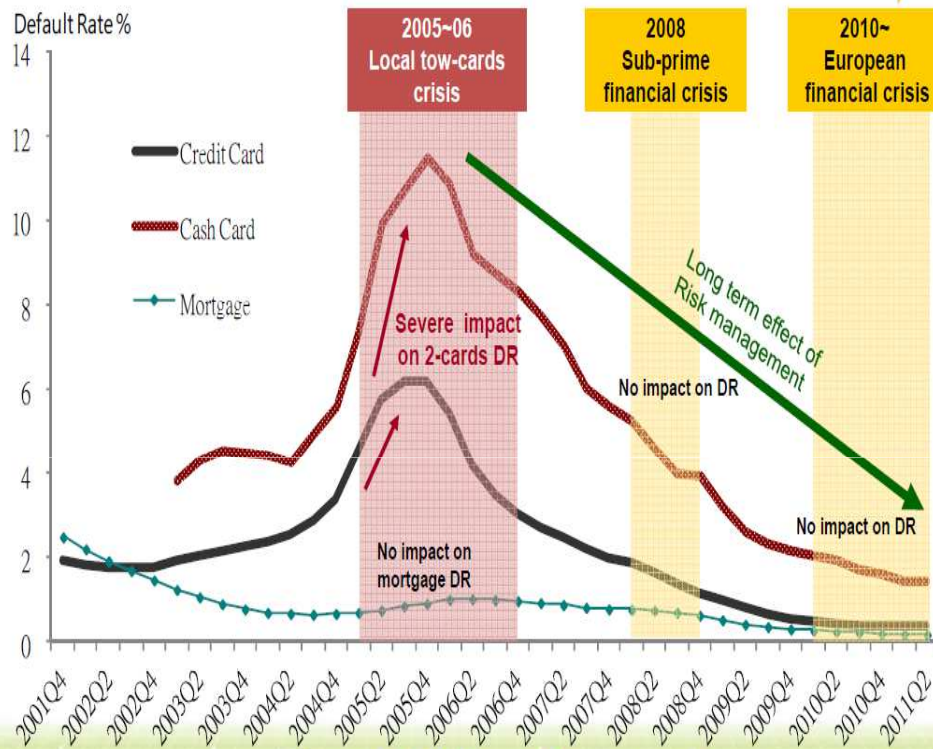
October 21 - 23, 2012 | TAIPEI, TAIWAN

Lessons learned

8th World Consumer Credit Reporting Conference

October 21 - 23, 2012 | TAIPEI, TAIWAN

- Remedial action is usually much cheaper than disaster clean-up
- Disaster clean-up requires
 - comprehensive and timely information
 - clearly defined scope and policies
 - efficient actions, reporting and tracking
- Credit bureau has social responsibility to
 - regulators
 - banks
 - consumers
- Provide the right treatment for the right customers at the right time, a responsible lending manner
 - ease of getting credit vs. capacity-to-pay assessments
 - profit vs. risk
 - business vs. consumer protection

- **เร่งพัฒนา สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและการเงินที่มีความเข้มแข็ง**
: ดูแลการขยายตัวได้อย่างยั่งยืน มีการจ้างงาน สร้างอาชีพ ทำให้ประชาชนมีรายได้ที่แน่นอน มีเงินหมุนเวียนอย่างมีประสิทธิภาพ
- **เร่งพัฒนา สถาบันการเงินที่จะต้องมีความหลากหลาย/เหมาะสมกับ**
ทุกกลุ่มลูกค้า เร่งพัฒนาระบบเทคโนโลยีเพื่อให้การเข้าถึงบริการทางการเงินมีความหลากหลายและสะดวกมากขึ้น
- **เร่งพัฒนา ในส่วนของผู้ใช้บริการทางการเงินให้มีความพร้อมในทักษะ**
ทางการเงิน เลือกและรู้เท่าทันบริการทางการเงินที่ถูกนำมาเสนอ มีทัศนคติทางด้านการออม การลงทุน การประกันภัย มีวินัยในการบันทึกรายรับ-รายจ่าย แทนการแก้ไขปัญหาด้วยการกู้ยืม(เอาเงินในอนาคตมาใช้) กับนำเงินออมในอดีตมาชำระหนี้

“ฝากออมสิน ฝังดินไว้ ใช้นี้เก่า ให้เขาู้ ทิ้งสู่เหว”

คำสอนของคนรุ่นก่อนของสังคมไทยที่เหมาะสมกับยุคสมัยในปัจจุบัน

“ปัญหาหลักที่ต้องเร่งแก้ไขเป็นอันดับแรก คือ ทำให้ประชาชนอยู่ดีกินดี มีความสุข ซึ่งประชาชนก็ต้องเริ่มที่ตัวเองด้วย คือทำอย่างไรให้รู้จักเก็บ รู้จักออม เพื่อมิใช้ในยามฉุกเฉิน ที่ผ่านมากลุ่มผู้ที่มีรายได้น้อย หรือฐานรากไม่สามารถเข้าถึงสถาบันการเงิน หรือเข้ามาอยู่ในระบบได้ เพราะกีดกันมาก จนสถาบันการเงินมองว่ามีความเสี่ยงสูงในเรื่องของเครดิตทำให้ไม่สามารถอนุมัติสินเชื่อได้ มันเลยกลายเป็นวัฏจักรแห่งความยากจน ไม่มีเงินเพียงพอ ผู้ที่มีรายได้น้อยถูกจำกัด และขาดทักษะทางการเงินที่ดีด้วย”

ขณะที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้ง ธปท. สถาบันการเงิน สถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ ต้องคอยเป็นหน่วยสนับสนุน ปิดช่องว่างการให้บริการต่างๆ มีผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่เหมาะสม เร่งสร้างเทคโนโลยีการเข้าถึงบริการใหม่ๆ ที่ครอบคลุม ศึกษากลุ่มที่ยังเข้าไม่ถึงการให้บริการทางการเงิน ด้านกระทรวงการคลังต้องเร่งพัฒนา คิดแผนการพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย.

ท่านผู้ว่าการ ธนาคารแห่งประเทศไทย

เดลินิวส์ 24 มิถุนายน 2557

เรื่องที่ทุกภาคส่วนต้องช่วยรณรงค์แก้ไขปัญหาการเสพติดหนี
ตัวการออมเพื่อให้สังคม เศรษฐกิจ และชีวิตคนไทยจะได้ดีขึ้นจริงๆ.....

ในตำนานของเด็กไทย...เล่าว่า

การเก็บเงินด้วยวิธีนี้ ปลอดภัยที่สุด

พระราชดำรัส
ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

“การกู้เงิน เงินนั้นต้องให้เกิดประโยชน์
มิใช่กู้สำหรับไปเล่น ไปทำอะไรที่ไม่เกิดประโยชน์
ถ้ากู้เงินแล้วทำให้มีรายได้ ก็เท่ากับใช้หนี้ได้
ไม่ต้องคิดหนี้ ไม่ต้องเดือดร้อน ไม่ต้องเสียเกียรติ”

พระราชทานเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๐
เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตสำหรับประชาชน ปี ๒๕๔๐

